Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)

23 päivänä tammikuuta 2025 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Kuluttajansuoja – Sopimattomat kaupalliset menettelyt – Direktiivi 2005/29/EY – 7 artikla – Harhaanjohtavat mainitsematta jättämiset – Ostokehotus – Olennaiset tiedot – Kuluttajalle hinnan laskutavasta annettavat tiedot – Sähkön toimittamista koskeva Internetissä esitetty tarjous – Tariffisimulaattori – Kuluttajahinnan korotusprosentin ilmoittaminen

Asiassa C-518/23,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Bundesgerichtshof (liittovaltion ylin yleinen tuomioistuin, Saksa) on esittänyt 27.7.2023 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 10.8.2023, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e.V.

vastaan

NEW Niederrhein Energie und Wasser GmbH,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: varapresidentti T. von Danwitz, joka hoitaa kuudennen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit A. Kumin (esittelevä tuomari) ja I. Ziemele,

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e.V., edustajanaan P. Wassermann, Rechtsanwalt,

– NEW Niederrhein Energie und Wasser GmbH, edustajanaan T. Höch, Rechtsanwalt,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

– Euroopan komissio, asiamiehinään P. Kienapfel, P. Ondrůšek ja I. Rubene,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee sopimattomista elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisistä kaupallisista menettelyistä sisämarkkinoilla ja neuvoston direktiivin 84/450/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 97/7/EY, 98/27/EY ja 2002/65/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta 11.5.2005 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/29/EY (sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskeva direktiivi) (EUVL 2005, L 149, s. 22) 7 artiklan 1 kohdan ja 4 kohdan c alakohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e.V. (Kuluttajaneuvontakeskusten ja -järjestöjen liittovaltiotason kattojärjestö, Saksa; jäljempänä kuluttajaliitto) ja NEW Niederrhein Energie und Wasser GmbH ja jossa on kyse väitetysti harhaanjohtavasta mainonnasta sähköntoimitustarjouksen osalta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Direktiivin 2005/29 johdanto-osan 6, 7, 14 ja 18 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(6) Tällä direktiivillä lähennetään jäsenvaltioiden lait, jotka koskevat kuluttajien taloudellisia etuja välittömästi vahingoittavia ja siten laillisesti toimivien kilpailijoiden taloudellisia etuja välillisesti vahingoittavia sopimattomia kaupallisia menettelyjä, sopimaton mainonta mukaan lukien. Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tällä direktiivillä suojellaan kuluttajia tällaisten sopimattomien kaupallisten menettelyjen olennaisilta seurauksilta mutta siinä todetaan, että joissakin tapauksissa vaikutus kuluttajiin saattaa olla merkityksetön. – –

(7) Tässä direktiivissä puututaan kaupallisiin menettelyihin, joilla pyritään välittömästi vaikuttamaan kuluttajien kaupallisiin ratkaisuihin suhteessa tuotteisiin. – –

– –

(14) On suotavaa, että harhaanjohtaviin kaupallisiin menettelyihin kuuluvat ne menettelyt, harhaanjohtava mainonta mukaan lukien, jotka kuluttajaa harhauttamalla estävät häntä tekemästä perustellun ja täten tehokkaan valinnan. Harhaanjohtavaa mainontaa koskevien jäsenvaltioiden lakien ja käytäntöjen mukaisesti tässä direktiivissä luokitellaan harhaanjohtavat menettelyt harhaanjohtaviin toimiin ja harhaanjohtaviin mainitsematta jättämisiin. Mainitsematta jättämisten osalta tässä direktiivissä yksilöidään rajoitettu joukko keskeisiä tietoja, joita kuluttaja tarvitsee perustellun kaupallisen ratkaisun tekemiseen. Tällaisia tietoja ei tarvitse antaa mainoksissa, vaan ainoastaan silloin, jos

elinkeinonharjoittaja tekee ostokehotuksen, joka on selkeästi määritelty käsite tässä direktiivissä. Tässä direktiivissä omaksuttu täydellisen yhdenmukaistamisen lähestymistapa ei estä jäsenvaltioita määrittämästä kansallisessa lainsäädännössä tiettyjen tuotteiden, esimerkiksi keräilyesineiden tai sähkölaitteiden, sellaisia pääominaisuuksia, joiden mainitsematta jättämisellä olisi olennainen merkitys ostokehotusta tehtäessä. – –

– –

(18) On tarpeen suojella kaikkia kuluttajia sopimattomilta kaupallisilta menettelyiltä; yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin ratkaistessaan mainontaa koskevia asioita – – katsonut olevan tarpeen tarkastella vaikutusta kuvitteelliseen, tyypilliseen kuluttajaan. Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti ja direktiiviin sisältyvän suojelun tehokkaan soveltamisen mahdollistamiseksi tässä direktiivissä otetaan mittapuuksi yhteisöjen tuomioistuimen tulkinnan mukainen valistunut, kohtuullisen tarkkaavainen ja huolellinen keskivertokuluttaja, ottaen huomioon sosiaaliset, kulttuuriset ja kielelliset tekijät, mutta siinä on myös säännöksiä, joilla estetään sellaisten kuluttajien hyväksikäyttö, jotka erityispiirteidensä vuoksi ovat erityisen alttiita sopimattomille kaupallisille menettelyille. – – Keskivertokuluttaja ei ole tilastollinen mittapuu. Kansallisten tuomioistuinten ja viranomaisten on yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö huomioon ottaen käytettävä omaa harkintakykyään keskivertokuluttajan tyypillisen reaktion arvioimiseksi kussakin tapauksessa.”

4 Kyseisen direktiivin 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

– –

d) ’elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisillä kaupallisilla menettelyillä’ – – elinkeinonharjoittajan tointa, mainitsematta jättämistä, käyttäytymistä tai edustamista, kaupallista viestintää, mukaan lukien mainontaa ja markkinointia, joka liittyy välittömästi tuotteen myynnin edistämiseen, myymiseen tai toimittamiseen kuluttajille;

– –

i) ’ostokehotuksella’ kaupallista viestiä, jossa ilmaistaan tuotteen ominaispiirteet ja hinta käytetylle kaupallisen viestinnän keinolle asianmukaisella tavalla ja näin mahdollistetaan kuluttajalle ostoksen tekeminen;

– –”

5 Mainitun direktiivin 7 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Kaupallista menettelyä pidetään harhaanjohtavana, jos sen asiayhteydessä, kun otetaan huomioon kaikki seikat ja olosuhteet sekä viestintävälineen rajoitukset, jätetään mainitsematta olennaisia tietoja, joita keskivertokuluttaja tarvitsee asiayhteyden mukaan perustellun kaupallisen ratkaisun tekemiseen, ja jos se näin saa tai todennäköisesti saa keskivertokuluttajan tekemään kaupallisen ratkaisun, jota hän ei muuten olisi tehnyt.

2. Harhaanjohtavana mainitsematta jättämisenä, ottaen huomioon 1 kohdassa kuvatut seikat, pidetään myös sitä, jos elinkeinonharjoittaja salaa tai antaa epäselvällä, käsittämättömällä tai moniselitteisellä tavalla tai väärään aikaan kyseisessä kohdassa tarkoitettua olennaista tietoa taikka jättää mainitsematta kaupallisen menettelyn kaupallisen tarkoituksen, ellei se ilmene asiayhteydestä, mikäli jommassakummassa tapauksessa se saa tai todennäköisesti saa keskivertokuluttajan tekemään kaupallisen ratkaisun, jota hän muuten ei olisi tehnyt.

3. Jos kaupallisen menettelyn ilmoittamisessa käytettävä väline asettaa paikkaan tai aikaan liittyviä rajoituksia, nämä rajoitukset sekä elinkeinonharjoittajan mahdollisesti toteuttamat toimenpiteet tietojen välittämiseksi kuluttajille muilla tavoin otetaan huomioon päätettäessä siitä, onko tietoja jätetty mainitsematta.

4. Ostokehotuksissa pidetään olennaisina seuraavia tietoja, jolleivät ne ilmene asiayhteydestä:

– –

c) hinta veroineen tai, ellei tuotteen luonteesta johtuen hintaa voida kohtuudella laskea etukäteen, hinnan laskutapa sekä tapauksen mukaan kaikki muut rahti-, toimitus- tai postimaksut tai, ellei näitä kustannuksia voida kohtuudella laskea etukäteen, se seikka, että kuluttaja voi joutua maksamaan tällaisia lisämaksuja;

– –”

Saksan oikeus

6 Sopimattoman kilpailun ehkäisemiseksi 3.7.2004 annetulla lailla (Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb; BGBl. 2010 I, s. 254; jäljempänä UWG), 28.5.2022 voimassa olleena versiona, jota sovelletaan pääasiassa, muun muassa saatetaan direktiivi 2005/29 osaksi Saksan oikeutta.

7 UWG:n 5a §:n 1 ja 3 momentissa säädetään seuraavaa:

”(1) Sopimattomana menettelynä pidetään myös sitä, että kuluttajaa tai muuta markkinatoimijaa johdetaan harhaan jättämällä mainitsematta olennaisia tietoja,

1. joita kuluttaja tai muu markkinatoimija tarvitsee asiayhteyden mukaan perustellun kaupallisen ratkaisun tekemiseen ja

2. joiden mainitsematta jättäminen todennäköisesti saa kuluttajan tai muun markkinatoimijan tekemään kaupallisen ratkaisun, jota hän muuten ei olisi tehnyt.

– –

(3) Arvioitaessa sitä, onko olennaisia tietoja jätetty mainitsematta, on otettava huomioon

1. kaupallista menettelyä varten valitun viestintävälineen asettamat paikkaan tai aikaan liittyvät rajoitukset ja

2. kaikki elinkeinonharjoittajan toteuttamat toimenpiteet tietojen antamiseksi kuluttajalle tai muulle markkinatoimijalle muulla tavoin kuin kaupallista menettelyä varten valitulla viestintävälineellä.”

8 UWG:n 5b §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Jos tuotteita tai palveluja tarjotaan ilmaisemalla niiden ominaispiirteet ja hinta käytetylle viestintäkeinolle asianmukaisella tavalla ja näin mahdollistetaan keskivertokuluttajalle oikeustoimen tekeminen, 5a §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla olennaisina pidetään seuraavia tietoja, jolleivät ne ilmene asiayhteydestä:

– –

3) kokonaishinta, tai jos tavaran tai palvelun luonteesta johtuen hintaa ei voida laskea etukäteen, hinnan laskentatapa sekä tapauksen mukaan kaikki muut rahti-, toimitus- ja postimaksut, tai jos näitä kustannuksia ei voida laskea etukäteen, tieto siitä, että kuluttaja voi joutua maksamaan tällaisia lisämaksuja,

– –”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

9 New Niederrhein Energie und Wasser, joka harjoittaa toimintaansa koko Saksan alueella, toimittaa sähköä muun muassa asiakkaille, joilla on sähköllä toimiva varaava lämmitysjärjestelmä (jäljempänä lämmityssähkö). Kyseinen yhtiö myy kyseisille asiakkaille erityisesti yöaikaan ajoittuvien ”alennustuntien” aikana alennetulla tariffilla sähköä, jolla ladataan kyseistä järjestelmää.

10 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että kyseisten asiakkaiden lämmityssähkön ja muihin tarkoituksiin käytetyn sähkön kulutusta voidaan mitata erikseen tai yhdessä. Yhteismittauksessa käytetään kaksoistariffimittaria, jossa on kaksi sähkönkulutusta kirjaavaa mittaria: yhdellä kirjataan sähkönkulutus alennetulla tariffilla alennustunteina ja toisella sähkönkulutus täydellä tariffilla, jota sovelletaan vuorokauden muiden tuntien aikana.

11 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin täsmentää, että asiakkaat voivat alennetun tariffin soveltamistuntien aikana kuluttaa lämmityssähkön lisäksi sähköä muihin tarkoituksiin ja että viimeksi mainittua kulutusta ei voida kirjata erikseen. Tietyt sähkönjakeluverkonhaltijat ja -operaattorit määrittävät tässä tilanteessa sähköntoimittajille niin kutsutun kompensaatiomäärän, mikä merkitsee sitä, että tietty kiinteämääräinen prosenttiosuus alennetun tariffin mukaan mitatusta sähkönkulutuksesta veloitetaan täyden tariffin mukaan.

12 NEW Niederrhein Energie und Wasser, joka vyöryttää asiakkailleen sähkönjakeluverkonhaltijoiden vahvistaman kompensaatiomäärän, asettaa internetsivustollaan www.new-energie.de yleisön saataville sähkötariffisimulaattorin. Kyseistä simulaattoria voivat käyttää myös henkilöt, jotka kuluttavat lämmityssähköä ja joilla on kaksoistariffimittari. Tätä varten heidän on syötettävä postinumeronsa ja sähkömäärät, jotka he ovat kuluttaneet tai jotka vastaavat heidän tarvettaan sekä alennetun tariffin että täyden tariffin mukaan. Simulaattori laskee tällöin hintatarjouksen, jonka he voivat hyväksyä ja näin ollen tehdä sähköntoimitussopimuksen NEW Niederrhein Energie und Wasserin kanssa.

13 Kuluttajaliiton mukaan se, että kyseistä simulaattoria käytettäessä asianomaiselle kuluttajalle vyörytettävää kompensaatiomäärää ei ilmoiteta, merkitsee harhaanjohtavaa mainitsematta jättämistä koskevan kiellon ja näin ollen UWG:n rikkomista. Simulaattorin ilmoittama lopullinen hinta on nimittäin todellista hintaa alhaisempi, koska siinä ei oteta huomioon kompensaatiomääränä käytettävää prosenttiosuutta.

14 Kuluttajaliitto vaati toimivaltaisissa saksalaisissa tuomioistuimissa sekä ensimmäisessä oikeusasteessa että muutoksenhakuasteessa, että NEW Niederrhein Energie und Wasser velvoitetaan lopettamaan muun muassa lämmityssähkön toimitustarjouksen mainostaminen siten, että kuluttajalle ei ilmoiteta nimenomaisesti sopimuksentekomenettelyssä ja tarkemmin sanottuna lämmityssähkön laskutustavan osalta prosenttiosuutta, jota käytetään kompensaatiomääränä ja jota sovelletaan siinä tapauksessa, että lämmityssähkön ja muihin tarkoituksiin käytetyn sähkön kulutus kirjataan yhteisesti kaksoistariffimittarin avulla.

15 Kyseisten tuomioistuinten hylättyä kyseiset vaatimukset kuluttajaliitto teki Revision-valituksen Bundesgerichtshofiin (liittovaltion ylin yleinen tuomioistuin, Saksa), joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, ja toisti vaatimuksensa kyseisen mainonnan lopettamisesta.

16 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että pääasian vastapuolen yleisissä myyntiehdoissa, joista asianomaisen henkilön on vahvistettava saaneensa tiedon internetissä menettelyssä, jossa hyväksytään muun muassa lämmityssähkön toimitustarjous, täsmennetään, että paikallisen sähkönjakeluverkon ylläpitäjä määrittää yöaikataulun ja kompensaatiomääränä käytettävän prosenttiosuuden. Yleisissä myyntiehdoissa todetaan myös, että verkko-operaattori on vahvistanut kompensaatiomääränä käytettäväksi prosenttiosuudeksi 25 prosenttia sen maantieteellisen alueen osalta, jolla pääasian vastapuolen kotipaikka sijaitsee.

17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että sähköntoimitustarjousta koskeva mainonta, joka perustuu siihen, että sähköntoimittaja asettaa internetsivulla saataville tariffisimulaattorin, muodostaa asian kannalta merkityksellisessä Saksan lainsäädännössä, jolla pannaan täytäntöön erityisesti direktiivin 2005/29 7 artiklan 4 kohta, tarkoitetun ostokehotuksen.

18 Kyseisen tuomioistuimen mukaan on niin, että koska kuluttajan lopullisen kaupallisen ratkaisun eli päätöksen tehdä sähköntoimitussopimus taustalla on sopimuksentekomenettelyn aloittaminen, se, että pääasian vastapuoli ilmoittaa yleisissä myyntiehdoissaan sovellettavan kompensaatiomääränä käytettävän prosenttiosuuden, ei ole riittävää sille kuuluvan tiedonantovelvollisuuden täyttämiseksi etenkään ajallisesta näkökulmasta. Erityisesti tiedot siitä, miten laskutettava hinta lasketaan, olisi annettava simulaattoria käytettäessä, ja asianomaiseen henkilöön sovellettava kompensaatiomääränä käytettävä täsmällinen prosenttiosuus olisi ilmoitettava. Kyseisen prosenttiosuuden sisällyttäminen sähkön hinnan laskentaan mahdollistaa kyseisen tuomioistuimen mukaan sen, että kuluttajat voivat verrata pääasian vastapuolen tarjousta muiden toimittajien tarjouksiin.

19 Kyseinen tuomioistuin arvioi, että kuluttajaliiton vaatimus menettelyn kieltämiseksi olisi hyväksyttävä, jos olisi katsottava, että tietoihin, jotka pääasian vastapuolen on direktiivin 2005/29 7 artiklan 1 kohdan ja 4 kohdan c alakohdan mukaisesti toimitettava hinnan laskutavasta, on sisällyttävä kompensaatiomääränä käytettävä täsmällinen prosenttiosuus siten, että asianomainen henkilö, joka tietää sähkönkulutuksensa, voi itsenäisesti laskea sähkönkulutuksensa hinnan. Tällainen tulkinta on sen mukaan kyseisen direktiivin, jolla pyritään

varmistamaan kuluttajansuojan korkea taso, tavoitteen mukainen, ja se voidaan johtaa siitä lainsäädännöllisestä asiayhteydestä, johon direktiivin 2005/29 7 artiklan 4 kohdan c alakohta kuuluu.

20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että kuluttaja tarvitsee tällaista tietoa voidakseen tehdä perustellun kaupallisen ratkaisun ja että tämän olennaisen tiedon mainitsematta jättäminen saa todennäköisesti kuluttajan tekemään kaupallisen ratkaisun, jota hän ei muuten olisi tehnyt.

21 Kyseinen tuomioistuin toteaa lisäksi, että vaikka toisen asteen tuomioistuin katsoi, että pääasian vastapuoli ei kyennyt ilmoittamaan tietoa kompensaatiomääränä käytettävästä täsmällisestä prosenttiosuudesta, jota sovelletaan tietyn verkon kattamalla maantieteellisellä alueella, koska sähkönjakeluverkonhaltijat julkaisevat tämän tiedon vain harvoin, kyseinen tuomioistuin ei kuitenkaan todennut, että pääasian vastapuolen olisi ollut mahdotonta saada näitä tietoja sähkönjakeluverkonhaltijoilta.

22 Mainittu tuomioistuin toteaa kuitenkin, että direktiivin 2005/29 7 artiklan 4 kohdan c alakohtaan sisältyvää ilmaisua ”hinnan laskutapa” voidaan tulkita myös siten, että kuluttajalle annettavat yleiset tiedot hinnan laskemisen kannalta merkityksellisistä seikoista voivat olla riittäviä.

23 Tässä tilanteessa Bundesgerichtshof on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko kulutusperusteisessa hinnoittelussa sovellettavaa hinnan laskutapaa koskevien tietojen, jotka elinkeinonharjoittajan on [direktiivin 2005/29] 7 artiklan 1 kohdan ja 4 kohdan c alakohdan nojalla annettava, oltava sellaisia, että kuluttaja voi niiden perusteella laskea itsenäisesti hinnan, jos hän tietää oman kulutuksensa?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

24 Aluksi on todettava, että ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että pääasian asianosaiset ovat eri mieltä siitä, onko sähköntoimittajan internetsivustolla saatavilla olevan tariffisimulaattorin, jonka avulla asianomainen kuluttaja voi laskea muun muassa lämmityssähköstä maksettavan kuukausihinnan, sisällettävä tieto sähköntoimittajan kyseiseen kuluttajaan soveltamasta kompensaatiomääränä käytettävästä täsmällisestä prosenttiosuudesta siten, että kyseinen kuluttaja, joka tietää sähkönkulutuksensa, voi laskea kyseisen hinnan itsenäisesti.

25 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee näin ollen ennakkoratkaisukysymyksellään lähinnä, onko direktiivin 2005/29 7 artiklan 1 kohtaa ja 4 kohdan c alakohtaa tulkittava siten, että sähköntoimitustarjousta koskevan internetmainonnan yhteydessä hinnan laskutapaan liittyvien tietojen on sisällettävä sähköntoimittajan asianomaiseen kuluttajaan soveltaman vaihtelevan osatekijän, kuten kompensaatiomäärän, täsmällinen prosenttiosuus siten, että kuluttaja voi, mikäli hän tietää sähkönkulutuksensa, laskea kyseisen hinnan itsenäisesti.

26 On muistutettava, että ainoastaan sellainen kaupallinen menettely, jonka on ensin todettu olevan ostokehotus, kuuluu direktiivin 2005/29 7 artiklan 4 kohdan soveltamisalaan, kun taas kaikki kaupalliset menettelyt, mukaan lukien ostokehotukset, kuuluvat tämän direktiivin 7 artiklan 1, 2, 3 ja 5 kohdan soveltamisalaan (tuomio 12.5.2011, Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, 24 kohta).

27 Koska ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että sähköntoimitustarjouksen mainonta sähköntoimittajan internetsivustolla kuluttajien saataville asetetun tariffisimulaattorin avulla on direktiivin 2005/29 2 artiklan i alakohdassa tarkoitettu ostokehotus, on korostettava, että kyseisen säännöksen mukaan kyseisellä käsitteellä tarkoitetaan ”kaupallista viestiä, jossa ilmaistaan tuotteen ominaispiirteet ja hinta käytetylle kaupallisen viestinnän keinolle asianmukaisella tavalla ja näin mahdollistetaan kuluttajalle ostoksen tekeminen”.

28 Unionin tuomioistuin on lisäksi todennut, että ostokehotus on mainonnan erityinen muoto, johon liittyy kyseisen direktiivin 2005/29 7 artiklan 4 kohdan nojalla tehostettu tietojenantovelvollisuus (ks. tuomio 12.5.2011, Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, 28 kohta).

29 Ostokehotuksen on näin ollen sisällettävä direktiivin 2005/29 7 artiklan 4 kohdassa luetellut olennaiset tiedot, joita kuluttaja tarvitsee perustellun kaupallisen ratkaisun tekemiseen. Näihin tietoihin on kyseisen säännöksen c alakohdan mukaan sisällyttävä hinta veroineen tai, ellei tuotteen luonteesta johtuen hintaa voida kohtuudella laskea etukäteen, hinnan laskutapa.

30 Direktiivin 2005/29 7 artiklan 4 kohdan c alakohdan sanamuodosta ilmenee ensinnäkin, että lopullisen hinnan ilmoittaminen on erotettava hinnan laskutavasta, tämän jälkeen, että tuotteen luonteen perusteella ratkaistaan, onko kyseessä tilanne, jossa elinkeinonharjoittaja ei voi kohtuudella laskea etukäteen kyseistä hintaa, ja lopuksi, että jos elinkeinonharjoittaja ei voi ilmoittaa hintaa, sen on ilmoitettava menetelmä, jonka perusteella se lasketaan, eli toisin sanoen lopullisen hinnan laskutapa.

31 Näin ollen silloin, kun sähköntoimituksen lopullista hintaa ei voida kohtuudella laskea etukäteen, koska se voi riippua tietyistä tekijöistä, kuten esimerkiksi kustannuksista, joista sähköntoimittajan on vastattava mutta jotka ovat sen tahdosta riippumattomia ja vaihtelevia, tai kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, kuluttajan tosiasiallisesti kuluttaman sähkön määrästä, kompensaatiomääränä käytettävän korotusprosentin kaltaisen tekijän, jonka elinkeinonharjoittaja sisällyttää lopulliseen hintaan, soveltamista koskevat tiedot kuuluvat direktiivin 2005/29 7 artiklan 4 kohdan c alakohdassa tarkoitettuun ”hinnan laskutapaan”, ja se on sellaisena olennainen tieto, jota kuluttaja tarvitsee perustellun kaupallisen ratkaisun tekemiseen.

32 Lisäksi direktiivin 2005/29 7 artiklan 1 kohdan mukaan pääasiassa kyseessä olevan kaltaista ostokehotusta pidetään harhaanjohtavana, jos siinä jätetään mainitsematta olennaisia tietoja, joita keskivertokuluttaja tarvitsee asiayhteyden mukaan perustellun kaupallisen ratkaisun tekemiseen, ja jos se näin saa tai todennäköisesti saa keskivertokuluttajan tekemään kaupallisen ratkaisun, jota hän muuten ei olisi tehnyt.

33 Edellä esitetystä seuraa, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa ostokehotuksessa on esitettävä olennainen tieto, kuten maininta kompensaatiomääränä käytettävän korotusprosentin soveltamisesta, kun keskivertokuluttaja tarvitsee niitä asiayhteyden mukaan perustellun kaupallisen ratkaisun tekemiseen.

34 On korostettava, että direktiivin 2005/29 säännösten tulkitsemisessa kuluttajan käsite on ensiarvoisen tärkeä. Kyseisessä direktiivissä mittapuuksi otetaan tavanomaisesti valistunut, kohtuullisen tarkkaavainen ja huolellinen keskivertokuluttaja, ja huomioon otetaan sosiaaliset, kulttuuriset ja kielelliset tekijät (tuomio 12.5.2011, Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, 22 kohta).

35 Mainonnan harhaanjohtavuuden osalta kansallisen tuomioistuimen on otettava huomioon se, miten tavanomaisesti valistunut ja kohtuullisen tarkkaavainen ja huolellinen keskivertokuluttaja mieltää asian (tuomio 12.5.2011, Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, 23 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

36 On todettava lisäksi, että – kuten direktiivin 2005/29 18 perustelukappaleesta ilmenee – keskivertokuluttaja ei ole tilastollinen mittapuu ja että kansallisten tuomioistuinten ja viranomaisten on käytettävä omaa harkintakykyään keskivertokuluttajan tyypillisen reaktion arvioimiseksi kussakin tapauksessa.

37 Direktiivin 2005/29 7 artiklan 4 kohdan c alakohdan sanamuodossa ei kuitenkaan säädellä sitä, millä tavoin elinkeinonharjoittajan on ilmoitettava kuluttajalle hinnan laskutavasta.

38 Lisäksi kyseessä olevan tuotteen luonteen ja erityisesti kyseisen tuotteen tuotanto-, toimitus- tai käyttöolosuhteiden vuoksi on mahdollista, että elinkeinonharjoittaja ei voi saada etukäteen ja täsmällisesti tietoonsa kaikkia lopullisen hinnan osatekijöitä, minkä vuoksi se ei voi ilmoittaa kuluttajalle kyseisen hinnan laskutapaa sillä tavalla, että asianomainen voisi itse laskea lopullisen hinnan.

39 Näin ollen hinnan laskutavasta annettavien tietojen laajuus ei voi merkitä sitä, että kuluttajan on voitava kyseisten tietojen perusteella itse laskea kyseinen hinta ja päätyä näin lopulliseen numeromääräiseen tulokseen.

40 Tältä osin on muistutettava, että direktiivissä 2005/29 ei ole olennaisen tiedon laajuutta ja sen viestintään käytettävää välinettä koskevia yksityiskohtaisia säännöksiä (ks. vastaavasti tuomio 8.2.2017, Carrefour Hypermarchés, C-562/15, EU:C:2017:95, 37 kohta).

41 Näin ollen tiedot kyseisen direktiivin 7 artiklan 4 kohdan c alakohdassa tarkoitetusta hinnan laskutavasta voidaan esittää esimerkiksi prosenttiosuuksien vaihteluvälinä tai sellaisena täsmällisenä prosenttiosuutena, jonka soveltaminen on ehdollista, tai sellaisena ennalta vahvistettuna prosenttiosuutena, johon on liitetty maininta siitä, että sen suuruus voi vaihdella ajan mittaan elinkeinonharjoittajan tahdosta riippumattomien vaihtelevien tekijöiden vuoksi.

42 Direktiivin 2005/29 7 artiklan 4 kohdan c alakohdan tällaista tulkintaa tukee kyseisen direktiivin 7 artiklan yleisen rakenteen tarkastelu.

43 Tältä osin on ensinnäkin muistutettava, että yhtäältä direktiivin 2005/29 7 artiklan 2 kohdan mukaan pääasiassa kyseessä olevan kaltainen ostokehotus sisältää harhaanjohtavan mainitsematta jättämisen muun muassa silloin, kun elinkeinonharjoittaja salaa tai antaa epäselvällä, käsittämättömällä tai moniselitteisellä tavalla tai väärään aikaan tietoa hinnan laskutavasta, mikäli jommassakummassa tapauksessa se saa tai todennäköisesti saa keskivertokuluttajan tekemään kaupallisen ratkaisun, jota hän muuten ei olisi tehnyt.

44 Tästä seuraa, että elinkeinonharjoittajan on ilmoitettava kaikki hinnan laskutavan osatekijät. Elinkeinonharjoittajan on myös ilmoitettava jokainen kyseisistä tekijöistä siten, että keskivertokuluttaja voi tehdä perustellun kaupallisen ratkaisun.

45 Toiseksi direktiivin 2005/29 7 artiklan 1 kohdan mukaan kaupallisen menettelyn harhaanjohtavuutta arvioitaessa on otettava huomioon muun muassa kyseisen menettelyn asiayhteys, kaikki sen ominaispiirteet sekä käytetyn viestintävälineen rajoitukset. Kyseisen

direktiivin 7 artiklan 3 kohdassa todetaan, että päätettäessä siitä, onko tietoja jätetty mainitsematta, otetaan huomioon käytettävän viestintävälineen asettamat paikkaan tai aikaan liittyvät rajoitukset sekä elinkeinonharjoittajan toteuttamat toimenpiteet tietojen välittämiseksi kuluttajille muilla tavoin (ks. vastaavasti tuomio 12.5.2011, Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, 53 ja 54 kohta).

46 Kyseisistä säännöksistä seuraa, että niiden tietojen laajuutta, jotka koskevat hinnan laskutapaa ja jotka elinkeinonharjoittajan on ilmoitettava ostokehotuksen yhteydessä, on arvioitava ottamalla huomioon muun muassa ostokehotuksen asiayhteys sekä käytetty viestinnän keino (ks. vastaavasti tuomio 12.5.2011, Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, 55 kohta ja tuomio 26.10.2016, Canal Digital Danmark, C-611/14, EU:C:2016:800, 27 kohta).

47 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, ettei ole osoitettu eikä ole ilmeistä, että kyseisessä kaupallisessa menettelyssä käytetty viestintäväline eli pääasian vastapuolen internetsivustolla saatavilla oleva tariffisimulaattori asettaisi paikkaan tai aikaan liittyviä rajoituksia.

48 Määrittääkseen niiden tietojen laajuuden, jotka elinkeinonharjoittajan on ilmoitettava hinnan laskutavasta, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on kuitenkin otettava huomioon pääasiassa kyseessä olevan mainonnan asiayhteys.

49 Tältä osin yhtäältä pääasian vastapuoli väittää – mitä unionin tuomioistuimen asiana ei ole tarkistaa –, että se ei voi kohtuudella ilmoittaa mainonnassaan kompensaatiomääränä käytettävää täsmällistä prosenttiosuutta. Se väittää näin ollen, että Saksan alueelle sijoittautuneet sähkönjakeluverkonhaltijat käyttävät toisinaan erilaisia ja ajan mittaan vaihtelevia prosenttiosuuksia, joten jos sen olisi ilmoitettava kuluttajille tällaisen prosenttiosuuden täsmällinen määrä reaaliajassa, sen olisi tiedusteltava päivittäin kaikilta kyseisiltä verkonhaltijoilta kyseisen osatekijän mahdollisista muutoksista. Tällainen menettelytapa vaatisi pääasian vastapuolen mukaan kuitenkin kohtuuttomasti voimavaroja.

50 Toisaalta ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että tariffisimulaattorin tuottamia tariffiehdotuksia esittävässä mainoksessa on linkki pääasian vastapuolen soveltamiin yleisiin myyntiehtoihin. Kyseisessä asiakirjassa viimeksi mainittu ilmoittaa kuluttajalle, että paikallisverkon ylläpitäjä määrittää yöaikataulun, jolloin sovelletaan alennettua tariffia, sekä kompensaatiomääränä käytettävän prosenttiosuuden ja että paikallisverkon ylläpitäjä on vahvistanut kyseiseksi osuudeksi 25 prosenttia sillä maantieteellisellä alueella, jossa sen kotipaikka sijaitsee.

51 Edellä esitetystä seuraa, että siinä asiayhteydessä, johon pääasiassa kyseessä oleva ostokehotus kuuluu, ei voida katsoa – jollei tarkistuksista, jotka ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asiana on tehdä, muuta johdu –, että kyseinen kehotus sisältäisi direktiivin 2005/29 7 artiklan 1 ja 4 kohdassa tarkoitetun ”harhaanjohtavan mainitsematta jättämisen”, kunhan linkki yleisiin myyntiehtoihin, joissa esitetään tietoja kompensaatiomääränä käytettävästä prosenttiosuudesta, on esillä näkyvästi, ja sen, että kuluttaja hyväksyy tarjouksen, edellytykseksi on teknisesti asetettu kuluttajan antama vahvistus siitä, että hän on tutustunut yleisiin myyntiehtoihin, minkä avulla voidaan taata se, että kuluttaja tekee perustellun kaupallisen ratkaisun.

52 Kaiken edellä esitetyn perusteella esitettyyn kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2005/29 7 artiklan 1 kohtaa ja 4 kohdan c alakohtaa on tulkittava siten, että internetmainonnassa esitetyn ostokehotuksen yhteydessä hinnan laskutapaan liittyvien tietojen ei ole välttämättä sisällettävä sähköntoimittajan asianomaiseen kuluttajaan soveltaman vaihtelevan osatekijän, kuten kompensaatiomäärän, täsmällistä prosenttiosuutta siten, että kyseinen kuluttaja voisi,

mikäli hän tietää sähkönkulutuksensa, laskea itse kyseisen hinnan, kunhan kyseisessä mainonnassa ilmoitetaan se, että tällaista prosenttiosuutta lähtökohtaisesti sovelletaan, sekä prosenttiosuuden mahdollinen suuruusluokka ja siihen vaikuttavat tekijät, minkä ansiosta keskivertokuluttaja voi tehdä perustellun kaupallisen ratkaisun.

Oikeudenkäyntikulut

53 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kuudes jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Sopimattomista elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisistä kaupallisista menettelyistä sisämarkkinoilla ja neuvoston direktiivin 84/450/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 97/7/EY, 98/27/EY ja 2002/65/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta 11.5.2005 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/29/EY (sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskeva direktiivi) 7 artiklan 1 kohtaa ja 4 kohdan c alakohtaa

on tulkittava siten, että

internetmainonnassa esitetyn ostokehotuksen yhteydessä hinnan laskutapaan liittyvien tietojen ei ole välttämättä sisällettävä sähköntoimittajan asianomaiseen kuluttajaan soveltaman vaihtelevan osatekijän, kuten kompensaatiomäärän, täsmällistä prosenttiosuutta siten, että kyseinen kuluttaja voisi, mikäli hän tietää sähkönkulutuksensa, laskea itse kyseisen hinnan, kunhan kyseisessä mainonnassa ilmoitetaan se, että tällaista prosenttiosuutta lähtökohtaisesti sovelletaan, sekä prosenttiosuuden mahdollinen suuruusluokka ja siihen vaikuttavat tekijät, minkä ansiosta keskivertokuluttaja voi tehdä perustellun kaupallisen ratkaisun.

Allekirjoitukset